

Seznam incidentov, o katerih je treba poročati, in se nanašajo na operacije, vzdrževanje, popravilo in izdelavo zrakoplovov

Opozorila:

1. Čeprav je v tej prilogi navedena večina incidentov (dogodkov), o katerih je treba poročati, v njej ni mogoče v celoti zajeti vseh možnih incidentov. Poročati je treba tudi o vseh drugih incidentih (dogodkih), za katere udeleženi menijo, da izpolnjujejo merila iz tega seznama.
2. Ta priloga ne vključuje nesreč.
3. V tej prilogi določeni primeri se nanašajo na poročanje o dogodkih v zvezi z operacijami, vzdrževanjem, popravilom in izdelavo vojaških zrakoplovov.
4. Incidenti (dogodki), o katerih je treba poročati, so tisti, pri katerih je bila ali bi lahko bila ogrožena varnost operacije ali ki bi lahko privedli do nevarne situacije. Če po mnenju poročevalca incident ni ogrozil varnosti operacije, vendar bi, če bi se ponovil v drugačnih, toda verjetnih okoliščinah, povzročil nevarnost, bi bilo treba o njem poročati. Poročanje o incidentu (dogodku) je potrebno za določene skupine delov ali naprav, medtem ko za druge podobne skupine ne velja, pri čemer lahko zaradi človeškega ali tehničnega dejavnika incident preraste v resni incident ali nesrečo.
5. Pri posebnih operativnih odobritvah, npr. RVSM, ETOPS, RNAV ali programu projektiranja ali vzdrževanja, so lahko posebne zahteve za poročanje o okvarah ali napakah v delovanju povezane z ustrezno odobritvijo ali programom.

## **I. LETALSKE OPERACIJE**

### **1. Delovanje vojaškega zrakoplova**

#### **1.1 Izogibanje:**

- nevarnost trčenja z drugim zrakoplovom, tlemi ali drugim predmetom ali nevarna situacija, v kateri bi bil primeren postopek izogibanja;
- izogibanje, potrebno za preprečitev trčenja z drugim zrakoplovom, tlemi ali drugim predmetom;
- izogibanje, potrebno za preprečitev drugih nevarnih situacij.

1.2 Incidenti pri vzletanju ali pristajanju, vključno z varnostnimi pristanki ali pristanki v sili. Incidenti, kot so pristanek pred pragom vzletno-pristajalne steze, pristanek, pri katerem se zrakoplov ne more ustaviti do konca vzletno- pristajalne steze, ali pristanek, pri katerem zrakoplov zapelje bočno z vzletno-pristajalne steze. Vzleti, prekinjeni vzleti, pristanki ali poskusi pristanka na zaprti, zasedeni ali napačni vzletno-pristajalni stezi. Nedovoljeni vstopi (v nadaljnjem besedilu: vdor) na vzletno-pristajalno stezo.

1.3 Nezmožnost za doseganje predvidene zmogljivosti med vzletom ali začetnim vzpenjanjem.

1.4 Kritično nizka količina goriva ali nezmožnost za prečrpavanje goriva ali porabo skupne količine goriva, ki se lahko porabi.

1.5 Izguba nadzora (tudi delna ali začasna) ne glede na vzrok.

1.6 Dogodki pri vzletu do dosega ali po dosegu hitrosti  $V_1$  kot posledica ali vzrok nevarne ali potencialno nevarne situacije (npr. prekinjen vzlet, dotik repa s tlemi, izguba moči motorja ipd.).

1.7 Nadaljevanje leta po neuspelem priletu, ki ima za posledico nevarno ali potencialno nevarno situacijo.

1.8 Nenamerno znatno odstopanje od hitrosti letenja, predvidene sledi leta ali višine (za več kakor 300 čevljev) ne glede na vzrok.

1.9 Spuščanje pod absolutno/relativno višino odločitve ali najmanjšo absolutno/relativno višino spusta brez potrebnega vizualnega stika.

1.10 Izguba zaznavanja položaja glede na dejanski položaj ali položaj drugega zrakoplova.

1.11 Prekinitev komunikacije med letalsko posadko (CRM) ali med letalsko posadko in drugimi osebami (kabinska posadka, kontrola zračnega prometa, letalski inženirji).

1.12 Trd pristanek – pristanek, za katerega velja, da zahteva pregled podvozja (ang.: heavy landing check).

1.13 Preseganje omejitev glede neuravnoteženosti goriva.

1.14 Nepravilna nastavitve kode SSR ali pomožne skale na višinomeru.

1.15 Nepravilno programiranje ali napačni vnosi pri opremi, ki se uporablja za navigacijo ali izračun zmogljivosti, ali uporaba napačnih podatkov.

1.16 Napačen sprejem ali razlaga radio-telefonskih sporočil.

1.17 Napake ali okvare na sistemu za gorivo, ki so vplivale na oskrbo z gorivom in/ali njegovo distribucijo.

1.18 Zrakoplov nenamerno zapusti asfaltno ali betonsko površino.

1.19 Trčenje med zrakoplovom in katerim koli drugim zrakoplovom, vozilom ali drugim predmetom na zemlji.

1.20 Nenamerno in/ali nepravilno delovanje katerih koli krmilnih naprav.

1.21 Nezmožnost za doseganje predvidene konfiguracije zrakoplova v katerikoli fazi leta (npr. podvozje in vratca podvozja, zakrilca, višinsko krmilo, predkrilca ipd.).

1.22 Nevarna ali potencialno nevarna situacija, ki je posledica namerne simulacije razmer zaradi usposabljanja, preverjanja sistema ali preskušanja.

1.23 Nenormalne vibracije.

1.24 Sprožitev katerega koli primarnega sistema opozarjanja, povezanega z manevriranjem zrakoplova, npr. opozorilo glede konfiguracije, opozorilo o porušitvi vzgona (ang.: stick shaker oziroma slo.: tresenje palice), opozorilo o prekoračitvi hitrosti ipd., razen če:

1.24.1 je posadka z gotovostjo ugotovila, da je šlo za lažno opozorilo, in pod pogojem, da lažno opozorilo ni imelo za posledico težavo ali nevarnost zaradi odziva posadke na opozorilo;

1.24.2 je do sprožitve prišlo zaradi usposabljanja ali preskušanja.

1.25 »Opozorilo« sistemov opozarjanja na bližino zemlje (GPWS/TAWS), kadar:

1.25.1 se zrakoplov približa zemlji bolj, kakor je bilo načrtovano ali predvideno;

1.25.2 se je opozorilo pojavilo v instrumentalnih meteoroloških pogojih letenja ali ponoči in je ugotovljeno, da se je sprožilo zaradi povečane hitrost spuščanja (način 1);

1.25.3 je opozorilo posledica tega, da podvozje ali zakrilca niso bila spuščena na ustrezni točki prileta (način 4);

1.25.4 je težava ali nevarnost posledica ali bi lahko bila posledica odziva posadke na »opozorilo«, npr. zmanjšano razdvajanje od drugih zrakoplovov. Sem lahko spadajo opozorila katerega koli načina ali vrste, tj. prava, moteča ali lažna.

1.26 Alarm sistemov GPWS/TAWS, kadar je težava ali nevarnost posledica ali bi lahko bila posledica odziva posadke na ta alarm.

1.26.1 Navodila sistema ACAS (RA);

1.26.2 Piš reaktivnega motorja ali propelerja, ki ima za posledico znatno škodo ali težko poškodbo.

## **2. Stanje v sili**

2.1 Požar, eksplozija, dim ali strupeni ali zdravju škodljivi hlapi, tudi če so bili požari pogašeni.

2.2 Uporaba kateregakoli nestandardnega postopka, ki ga uporabi letalska ali kabinska posadka zaradi obvladovanja stanja v sili, kadar:

2.2.1 postopek sicer obstaja, vendar se ne uporablja;

2.2.2 postopek ne obstaja;

2.2.3 postopek sicer obstaja, vendar je nepopoln ali neustrezen;

2.2.4 je postopek nepravilen;

2.2.5 se uporablja nepravilen postopek.

2.3 Neprimernost katerega koli postopka, predvidenega za uporabo v sili, tudi kadar se uporablja zaradi vzdrževanja, usposabljanja ali preskušanja.

2.4 Dogodek, ki privede do evakuacije v sili.

2.5 Znižanje kabinskega tlaka.

2.6 Uporaba vse opreme za uporabo v sili ali predpisanih postopkov v sili zaradi obvladovanja situacije.

2.7 Dogodek, ki privede do razglasitve stanja v sili (ang.: »MAYDAY« ali »PAN PAN«).

2.8 Nezadovoljivo delovanje katerega koli sistema ali opreme za uporabo v sili, vključno z vsemi izhodnimi vrati in razsvetljavo, tudi kadar se uporablja za namene vzdrževanja, usposabljanja ali preizkušanja.

2.9 Dogodki, v katerih mora katerikoli član posadke uporabiti kisik za izredne razmere.

### **3. Nezmožnost posadke**

3.1 Nezmožnost katerega koli člana letalske posadke, tudi nezmožnost, ki nastane pred odhodom, če se domneva, da bi lahko privedla do nezmožnosti po vzletu.

3.2 Nezmožnost katerega koli člana kabinske posadke, ki ima za posledico njegovo nesposobnost za opravljanje bistvenih nalog v primeru sile.

### **4. Poškodbe**

Dogodki, ki so ali bi lahko privedli do znatne poškodbe potnikov ali posadke, vendar se ne štejejo za nesrečo, o kateri je treba poročati.

### **5. Meteorologija**

5.1 Udar strele, ki je povzročil škodo na zrakoplovu ali izgubo ali okvaro katerekoli bistvene funkcije.

5.2 Toča, ki je povzročila škodo na zrakoplovu ali izgubo ali okvaro katerekoli bistvene funkcije.

5.3 Letenje skozi močno turbulenco, ki ima za posledico poškodbo oseb v zrakoplovu ali pri katerem velja, da je po njem treba opraviti pregled zrakoplova.

5.4 Zrakoplov naleti na strižni veter.

5.5 Zaledenitev, ki je povzročila težave pri upravljanju zrakoplova, škodo na njem ali izgubo ali okvaro katere koli bistvene funkcije.

### **6. Varovanje**

6.1 Nezakonito vmešavanje v zrakoplov, tudi grožnja z bombnim napadom ali ugrabitvijo.

6.2 Težave pri nadzorovanju vinjenih, nasilnih ali nediscipliniranih potnikov.

6.3 Odkritje slepega potnika.

### **7. Drugi dogodki**

7.1 Večkrat pojavljajoči se dogodki določene vrste, ki sami zase sicer ne bi veljali za dogodke, »o katerih je treba poročati«, vendar zaradi pogostosti pojavljanja predstavljajo potencialno nevarnost.

7.2 Trčenje s pticami, ki je povzročilo škodo na zrakoplovu ali izgubo ali okvaro katerekoli bistvene funkcije.

7.3 Zrakoplov naleti na vrtnično sled.

7.4 Vsi drugi dogodki katere koli vrste, za katere velja, da so ogrozili ali bi lahko ogrozili zrakoplov ali osebe na krovu zrakoplova ali na zemlji.

## **II. ZRAKOPLOVI – TEHNIČNI VIDIK**

### **1. Konstrukcija**

O vseh napakah na konstrukciji zrakoplova ni treba poročati. Za odločitev o tem, ali je napaka dovolj resna, da je treba o njej poročati, je potrebna tehnična presoja. Pri tem se lahko upoštevajo naslednji primeri:

1.1 poškodba glavnega konstrukcijskega elementa (PSE), ki se ne uvršča med odporne proti poškodbam (element z omejeno dobo trajanja uporabe). Glavni konstrukcijski elementi so elementi, ki bistveno prispevajo k prenašanju obremenitev med letom, na zemlji in zaradi vzdrževanja tlaka v kabini in katerih okvara bi bila katastrofalna okvara zrakoplova;

1.2 okvara ali poškodba, ki presega dopustne poškodbe na glavnem konstrukcijskem elementu, ki se uvršča med odporne proti poškodbam;

1.3 poškodba ali okvara, ki presega dopustne tolerance konstrukcijskega elementa, katerega okvara bi lahko toliko zmanjšala konstrukcijsko togost do te mere, da ne bi bilo več mogoče upoštevati predpisanih omejitev glede drhtenja (ang.: flutter), divergence ali obratnih odklonov krmil;

1.4 poškodba ali okvara na konstrukcijskem elementu, ki bi lahko imela za posledico sprostitve delov, ki lahko poškodujejo osebe v zrakoplovu;

1.5 poškodba ali okvara na konstrukcijskem elementu, ki bi lahko ogrozila pravilno delovanje sistemov (glej oddelek 2. sistemi spodaj);

1.6 izguba katerega koli dela konstrukcije zrakoplova med letom;

1.7 odpadanje/izguba delov opreme in tovora zrakoplova med letom.

### **2. Sistemi**

Upoštevaj naslednja splošna merila, ki se uporabljajo za vse sisteme:

2.1 odpoved, znatna napaka v delovanju ali okvara kateregakoli sistema, podsistema ali sklopa naprav, kadar ni mogoče zadovoljivo izpeljati standardnih operativnih postopkov, urjenj ipd.

2.2 Nezmožnost posadke, da bi obvladovala sistem, na primer:

2.2.1 dejanja, ki niso posledica ukaza letalske posadke zrakoplova,

2.2.2 napačen in/ali nepopoln odziv, vključno z omejeno gibljivostjo ali togostjo,

2.2.3 čezmeren odklon (ang.: runaway),

2.2.4 mehanska prekinitvev ali okvara.

2.3 Okvara ali nepravilno delovanje ene ali več izključnih funkcij sistema (en sistem bi lahko integriral več funkcij).

2.4 Medsebojno motenje znotraj enega sistema ali med več sistemi.

2.5 Okvara ali nepravilno delovanje zaščitne naprave ali sistema za uporabo v sili, povezanega s sistemom.

2.6 Izguba podvojenosti sistema.

2.7 Kateri koli dogodek, ki izhaja iz nepredvidenega obnašanja sistema.

2.8 Za tipe zrakoplovov z enim samim glavnim sistemom, s podsistemi in sklopi naprav: izguba, znatna napaka v delovanju ali okvara kateregakoli glavnega sistema, podsistema ali sklopa naprav.

2.9 Za tipe zrakoplovov z več neodvisnimi glavnimi sistemi, podsistemi in sklopi naprav: izguba, znatna napaka v delovanju ali okvara več kakor enega glavnega sistema, podsistema ali sklopa naprav.

2.10 Sprožitev kateregakoli primarnega sistema opozarjanja, povezanega s sistemi ali opremo zrakoplova, razen če je posadka z gotovostjo ugotovila, da je šlo za lažno opozorilo, in pod pogojem, da lažno opozorilo ni imelo za posledico težavo ali nevarnost zaradi odziva posadke na opozorilo.

2.11 Uhajanje hidravličnih tekočin, goriva, olja ali drugih tekočin, ki je imelo za posledico nevarnost požara ali možno nevarno onesnaženje konstrukcije, sistemov ali opreme zrakoplova ali nevarnost za osebe v zrakoplovu.

2.12 Nepravilno delovanje ali okvara kateregakoli indikacijskega sistema, kadar ima lahko to za posledico zavajajoče opozarjanje posadke.

2.13 Odpoved, nepravilno delovanje ali okvara, če se pojavi v kritični fazi leta in vpliva na delovanje sistema.

2.14 Znaten upad dejanske zmogljivosti v primerjavi s potrjeno zmogljivostjo, kar je povzročilo nevarno situacijo (ob upoštevanju točnosti metode za izračun zmogljivosti), vključno z zaviralnim učinkom, porabo goriva ipd.

2.15 Asimetrija krmilnih površin: npr. zakrilca, predkrilca, spojlerji ipd.

Dodatek k tej prilogi vsebuje seznam primerov incidentov, o katerih je treba poročati in ki izhajajo iz uporabe teh splošnih meril pri določenih sistemih.

### **3. Pogonski sistemi (tudi motorji, propelerji in rotorski sistemi) in pomožne energetske enote (APU)**

3.1 Samodejna ustavitev, namerno ugašanje ali nepravilno delovanje motorja.

3.2 Čezmerna hitrost ali nezmožnost za uravnavanje števila vrtljajev katerekoli komponente, ki rotira z veliko hitrostjo (na primer: APU, zračni zaganjalnik motorja, klimatizacijska oprema, turbinski motor, propeler ali rotor).

3.3 Okvara ali nepravilno delovanje kateregakoli dela motorja ali pogonskega sistema, ki ima za posledico eno ali več naslednjih stanj:

3.3.1 odstopanje komponent/delcev;

3.3.2 nenadzorovan notranji ali zunanji požar ali izbruh vročega plina;

- 3.3.3 potisk v drugo smer od tiste, ki jo je izbral pilot;
- 3.3.4 odpoved delovanja ali samodejno delovanje sistema za vzratni potisk;
- 3.3.5 nezmožnost za uravnavanje moči, potiska ali števila vrtljajev;
- 3.3.6 okvara nosilca motorja;
- 3.3.7 delna ali popolna izguba glavnega dela pogonskega sistema;
- 3.3.8 vidno sproščanje gostega dima ali koncentracij strupenih snovi, kar zadostuje za onesposobitev posadke ali potnikov;
- 3.3.9 nezmožnost za zaustavitev motorja z uporabo običajnih postopkov;
- 3.3.10 nezmožnost za ponovni zagon uporabnega motorja.
- 3.3.11 Izguba, sprememba ali nihanje potiska/moči, ki ni posledica ukaza letalske posadke in ki se uvršča kot izguba nadzora nad potiskom ali močjo (LOTIC - Loss Of Thrust Control):
  - 3.3.11.1. pri enomotornem zrakoplovu,
  - 3.3.11.2 kadar velja, da je pri zadevnem zrakoplovu prevelika,
  - 3.3.11.3 kadar bi to lahko vplivalo na več kakor en motor pri večmotornem zrakoplovu, zlasti pri dvomotornih zrakoplovih,
  - 3.3.11.4 pri večmotornem zrakoplovu, ki uporablja isti ali podoben tip motorja med delovanjem, pri katerem bi dogodek veljal za nevarnega ali kritičnega.
- 3.4 Vsaka okvara na delu z omejeno dobo trajanja uporabe, ki ima za posledico odstranitev dela pred koncem njegove dobe trajanja uporabe.
- 3.5 Okvare skupnega izvora, ki bi lahko povzročile tako visok odstotek ustavitve motorja med letom, da obstaja možnost ustavitve več kakor enega motorja med istim letom.
- 3.6 Odpoved delovanja ali nekontrolirano delovanje naprave za omejitev delovanja motorja ali za njegov nadzor.
- 3.7 Preseganje parametrov motorja.
- 3.8 Stik s tujimi predmeti in delci (FOD), ki ima za posledico nastanek škode.

### **Propelerji in prenosi**

- 3.9 Okvara ali nepravilno delovanje kateregakoli dela propelerja ali pogonskega sistema, ki ima za posledico eno ali več naslednjih stanj:
  - 3.9.1 prekoračitev števila vrtljajev propelerja,
  - 3.9.2 pojav čezmernega aerodinamičnega upora,
  - 3.9.3 potisk v nasprotno smer od tiste, ki jo je izbral pilot,
  - 3.9.4 ločitev propelerja ali večjega dela propelerja,

- 3.9.5 napaka, katere posledica je prevelika neuravnoteženost propelerja,
- 3.9.6 nenamerna sprememba koraka propelerja v položaj, ki je manjši od določenega minimalnega koraka med letom,
- 3.9.7 nezmožnost za nastavitev propelerja na nož,
- 3.9.8 nezmožnost za spremembo koraka propelerja,
- 3.9.9 sprememba koraka propelerja, ki ni posledica ukaza letalske posadke,
- 3.9.10 nihanje vrtilnega momenta ali hitrosti, ki ga ni mogoče kontrolirati,
- 3.9.11 ločitev nizkoenergetskih delov.

### **Rotorji in prenosi**

- 3.10 Poškodba ali okvara reduktorja/pesta glavnega rotorja, ki bi lahko imela za posledico ločitev rotorskega sklopa med letom in/ali nepravilno delovanje naprave za krmiljenje rotorja.
- 3.11 Poškodba repnega rotorja, prenosa in enakovrednih sistemov.

### **Pomožne energetske enote (APU)**

- 3.12 Ustavitev ali odpoved, kadar mora biti APU na voljo na podlagi operativnih zahtev, npr. ETOPS, MEL.
- 3.13 Nezmožnost za ustavitve APU.
- 3.14 Prekoračitev hitrosti.
- 3.15 Nezmožnost za zagona APU, kadar je to potrebno iz operativnih razlogov.

## **4. Človeški dejavniki**

Vsak incident, pri katerem bi lahko katera koli značilnost ali neprimernost zasnove zrakoplova privedla do napake pri uporabi, ki bi lahko imela nevaren ali katastrofalen učinek.

### **5. Drugi incidenti**

- 5.1 Vsak incident, pri katerem bi lahko katera koli značilnost ali neprimernost zasnove zrakoplova privedla do napake pri uporabi, ki bi lahko imela nevaren ali katastrofalen učinek.
- 5.2 Incident, ki običajno ne velja za incident, o katerem je treba poročati (npr. notranja oprema in oprema kabine, vodni sistemi), vendar so njegove okoliščine privedle do ogrožanja zrakoplova ali oseb v njem.
- 5.3 Požar, eksplozija, dim ali strupeni in zdravju škodljivi hlapi.
- 5.4 Vsak drug incident, ki bi lahko ogrozil zrakoplov ali vplival na varnost oseb v zrakoplovu ali oseb ali premoženja v bližini zrakoplova ali na zemlji.
- 5.5 Odpoved ali okvara sistema za obveščanje potnikov, tako da obvestil potnikom ni mogoče oddajati ali slišati.



5.6 Nezmožnost za nastavitev pilotovega sedeža med letom.

5.7 Aktivirana signalizacija odpovedi sistema CVFDR.

### **III. VZDRŽEVANJE IN POPRAVILO ZRAKOPLOVA**

1. Nepravilna montaža delov ali komponent zrakoplova, odkrita med pregledom ali preskušanjem, ki se nista izvajala posebej v ta namen.

2. Uhajanje vročega izpustnega (ang.: bleed air) zraka, ki povzroči poškodbo konstrukcije.

3. Vsaka okvara na delu z omejeno dobo trajanja uporabe, katere posledica je odstranitev dela pred koncem te dobe.

4. Vsaka poškodba ali poslabšanje (npr. lomi, razpoke, korozija, razslojitev, odlepitev ipd.) ne glede na vzrok (npr. drhtenje, izguba togosti ali napaka na konstrukciji), in sicer:

4.1 primarne konstrukcije ali glavnega konstrukcijskega elementa (na podlagi opredelitve v proizvajalčevem priročniku za vzdrževanje), kadar takšna poškodba ali poslabšanje presega dovoljene meje, določene v priročniku za vzdrževanje, in zahteva popravilo ali popolno ali delno zamenjavo,

4.2 sekundarne konstrukcije, kar je posledica ali bi lahko bila posledica ogrožanje zrakoplova,

4.3 motorja, propelerja ali rotorskega sistema pri zrakoplovih z rotorjem.

5. Kakršnakoli napaka, nepravilno delovanje ali okvara kateregakoli sistema ali opreme ali njuna poškodba ali poslabšanje, ki se odkrije na podlagi izpolnjevanja navodila glede plovnosti ali drugega obveznega navodila, ki ga izda regulativni organ, kadar:

5.1 organizacija, ki poroča in izvaja skladnost z navodili, ta incident odkrije prvič,

5.2 pri kateremkoli poznejšem izvajanju navodil incident presega dovoljene meje, navedene v navodilu, in/ali kadar objavljeni postopki za popravilo/odpravo niso na voljo.

6. Nezadovoljivo delovanje kateregakoli sistema ali opreme za uporabo v sili, vključno z vsemi izhodnimi vrati in razsvetljavo, tudi kadar se uporablja zaradi vzdrževanja ali preizkušanja.

7. Neskladnost ali znatne napake pri izvajanju skladnosti z zahtevanimi postopki za vzdrževanje.

8. Izdelki, deli, naprave in materiali neznanega ali sumljivega izvora.

9. Zavajajoči, napačni ali nezadostni podatki o vzdrževanju ali postopki, ki bi lahko privedli do napak pri vzdrževanju.

10. Kakršnakoli napaka, nepravilno delovanje ali okvara opreme na zemlji, ki se uporablja za preskušanje ali preverjanje sistemov in opreme zrakoplova, če zahtevani postopki rutinskega pregleda in preskušanja niso privedli do jasne identifikacije problema in ima to za posledico nevarno situacijo.

#### **IV. NAVIGACIJSKE SLUŽBE ZRAČNEGA PROMETA, OBJEKTI IN NAPRAVE TER ZEMELJSKE SLUŽBE**

##### **1. Navigacijske službe zračnega prometa (ANS)**

Glej Prilogo 4, seznam incidentov o katerih je treba poročati in se nanašajo na navigacijske službe zračnega prometa.

##### **2. Letališče in letališke naprave in objekti**

2.1 Razlitje znatnih količin goriva med polnjenjem zrakoplov z gorivom.

2.2 Polnjenje nepravilnih količin goriva, ki bi lahko znatno vplivale na avtonomijo, zmogljivost, uravnoteženost ali trdnost konstrukcije zrakoplova.

##### **3. Sprejem in odprema potnikov, prtljage in tovora**

3.1 Znatno onesnaženje konstrukcije, sistemov in opreme zrakoplova, kot posledica prevoza prtljage ali tovora.

3.2 Nepravilno vkrcanje potnikov, natovarjanje prtljage ali tovora, ki bi lahko znatno vplivalo na maso in/ali uravnoteženost zrakoplova.

3.3 Nepravilno shranjevanje prtljage ali tovora (tudi ročne prtljage), ki bi lahko kakorkoli ogrozilo zrakoplov, njegovo opremo ali osebe v njem ali oviralo evakuacijo v sili.

3.4 Nepravilna razporeditev tovornih zabojnikov ali večjih kosov tovora.

3.5 Prevoz ali poskus prevoza nevarnega blaga v nasprotju z veljavnimi predpisi, tudi napačno označevanje in pakiranje nevarnega blaga.

##### **4. Zemeljska oskrba zrakoplova in servisiranje**

4.1 Napaka, nepravilno delovanje ali okvara opreme na zemlji, ki se uporablja za preskušanje ali preverjanje sistemov in opreme zrakoplova, če zahtevani postopki rutinskega pregleda in preskušanja niso privedli do jasne identifikacije problema in ima to za posledico nevarno situacijo.

4.2 Neskladnost ali znatne napake pri izvajanju skladnosti z zahtevanimi postopki servisiranja.

4.3 Polnjenje z onesnaženim ali napačnim tipom goriva ali drugih bistvenih tekočin (tudi kisika in pitne vode).

V dodatku so navedeni primeri incidentov (dogodkov), o katerih je treba poročati in ki izhajajo iz uporabe splošnih meril pri določenih sistemih, naštetih v oddelku II. ZRAKOPLOVI – TEHNIČNI VIDIK, 2. Sistemi - priloga 3.

## 1. Klimatizacija/ventilacija

1.1 popolna odpoved hladilnega sistema letalske elektronike,

1.2 znižanje kabinskega tlaka.

## 2. Sistem avtomatskega krmiljenja zrakoplova

2.1 sistem avtomatskega krmiljenja zrakoplova po vklopu ne preide v želeni način delovanja,

2.2 znatne težave posadke pri obvladovanju zrakoplova, povezane z delovanjem sistema za avtomatsko krmiljenje zrakoplova, o katerih letalska posadka poroča,

2.3 odpoved katerekoli odklopne naprave sistema za avtomatsko krmiljenje zrakoplova,

2.4 sprememba načina delovanja sistema avtomatskega krmiljenja zrakoplova, ki ni posledica ukaza letalske posadke.

## 3. Komunikacije

3.1 odpoved ali okvara sistema za obveščanje potnikov, tako da obvestil potnikom ni mogoče oddajati ali slišati,

3.2 popolna izguba komunikacije med letom.

## 4. Električni sistem

4.1 izguba enega sistema za distribucijo izmeničnega ali enosmernega električnega toka (AC/DC),

4.2 popolna izguba ali izguba več kakor enega električnega generatorja,

4.3 odpoved rezervnega (zasilnega) električnega generatorja.

## 5. Pilotska kabina/potniška kabina/tovorni prostor

5.1 nezmožnost za nastavitev pilotovega sedeža med letom,

5.2 odpoved kateregakoli sistema ali opreme za uporabo v sili, vključno s signalnim sistemom za evakuacijo v sili, vsemi izhodnimi vrati, zasilno razsvetljavo ipd.,

5.3 odpoved delovanja zadrževalne naprave pri sistemu nakladanja tovora.

## 6. Sistem zaščite pred požarom

6.1 požarni alarmi, razen tistih, ki so takoj potrjeni kot lažni,

6.2 neodkrita odpoved ali okvara sistema odkrivanja požara/dima oziroma zaščite pred njim, ki bi lahko privedla do izgube ali omejenega delovanja sistema odkrivanja požara oziroma zaščite pred njim,

6.3 odsotnost opozarjanja pri resničnem požaru ali dimu.

## 7. Krmilne površine (ang.: flight controls)

7.1 asimetrija zakrilc, predkrilc, spojlerjev ipd.

7.2 omejena gibljivost, togost ali slabo ali zapoznelo odzivanje pri delovanju primarnih sistemov krmiljenja leta ali pripadajočih sistemov pomožnih krmil in varovalnih sistemov,

7.3 čezmeren odklon krmilnih površin (ang.: flight control surface runaway),

7.4 vibracije krmilnih površin, ki jih zazna posadka,

7.5 mehanski odklop ali odpoved delovanja krmilnih površin,

7.6 znatno oviranje normalnega krmiljenja zrakoplova ali poslabšanje letalnih lastnosti.

## 8. Sistem za gorivo

8.1 nepravilno delovanje prikazovalnika količine goriva, ki ima za posledico popolno porabo goriva ali lažno prikazovanje količine goriva na krovu,

8.2 uhajanje goriva, ki je povzročilo večjo izgubo goriva, nevarnost požara ali znatno onesnaženje,

8.3 nepravilno delovanje ali okvara sistema izpuščanja goriva v zraku, ki je imelo za posledico nenamerno izgubo znatne količine goriva, nevarnost požara, nevarno onesnaženje opreme zrakoplova ali nezmožnost za izpuščanje goriva v zraku,

8.4 napake ali okvare na sistemu za gorivo, ki so znatno vplivale na oskrbo z gorivom in/ali njegovo porazdelitev,

8.5 nezmožnost za prečrpavanje ali porabo skupne količine goriva, ki se lahko porabi.

## 9. Hidravlika

9.1 odpoved enega hidravličnega sistema (samo ETOPS),

9.2 odpoved delovanja izolacijskega sistema,

9.3 odpoved več kakor enega hidravličnega sistema,

9.4 odpoved rezervnega hidravličnega sistema,

9.5 nenamerna sprožitev rezervnega generatorja (ang.: Ram Air Turbine).

## 10. Sistem za odkrivanje/preprečevanje zaledenitve

10.1 neodkrita odpoved ali zmanjšana zmogljivost protizaledenitvenega / razledenitvenega sistema,

10.2 odpoved več kakor enega sistema gretja s sondo,

10.3 nezmožnost za doseganje simetrične razledenitve kril,

10.4 nenormalno kopičenje ledu, ki znatno vpliva na zmogljivost ali upravljanje zrakoplova,

10.5 močno zmanjšano vidno polje posadke.

#### 11. Indikacijski/opozorilni/zapisovalni sistemi

11.1 nepravilno delovanje ali okvara kateregakoli indikacijskega sistema, kadar obstaja možnost, da bi zaradi zavajajočega prikazovanja posadka na bistvenem sistemu ukrepala neprimerno,

11.2 odpoved rdeče opozorilne funkcije sistema,

11.3 pri pilotskih kabinah s katodnimi zasloni (ang.: glass cockpit): odpoved ali nepravilno delovanje več kakor ene prikazovalne enote ali računalnika, ki se uporablja za prikazovanje/opozarjanje.

#### 12. Sistem podvozja/zavore/pnevmatike

12.1 požar na zavornem sistemu,

12.2 znatna izguba zaviralnega učinka,

12.3 nesimetrično zaviranje, ki ima za posledico znatno odstopanje od predvidene poti,

12.3 odpoved sistema spuščanja podvozja s prostim padom (tudi med načrtovanimi preskusi),

12.4 nehoteno izvlečenje/uvlečenje pristajalnega podvozja ali vratc podvozja,

12.5 predrtnje več pnevmatik.

#### 13. Navigacijski sistemi (tudi sistemi za natančni prilet) in sistemi podatkov o letu

13.1 popolna odpoved ali več okvar navigacijske opreme,

13.2 (b) popolna odpoved ali več okvar opreme sistema podatkov o letu (ang.: air data system),

13.3 občutno zavajajoči prikazi,

13.4 znatne navigacijske napake zaradi napačnih podatkov ali napake pri kodiranju v podatkovni zbirki,

13.5 nepričakovana odstopanja od prečne ali vertikalne poti, ki jih ne povzroči pilotovo dejanje,

13.6 težave z zemeljskimi navigacijskimi napravami, ki privedejo do znatnih navigacijskih napak, ki niso povezane s preходом iz inercialne navigacije v radijsko navigacijo.

#### 14. Kisik za zrakoplov, v katerem se vzdržuje zračni tlak

14.1 odpoved oskrbe s kisikom v pilotski kabini,

14.2 odpoved oskrbe s kisikom za pomembno število potnikov (več kakor 10%), tudi kadar je odkrita med vzdrževanjem, usposabljanjem ali preskušanjem.

## 15. Sistem za odvod izpustnega zraka

15.1 uhajanje vročega izpustnega zraka, ki ima za posledico sprožitev požarnega alarma ali poškodbo konstrukcije,

15.2 odpoved vseh sistemov za odvod izpustnega zraka,

15.3 odpoved sistema za odkrivanje uhajanja izpustnega zraka.